

O LÍNEM LARSOVI, CO DOSTAL KRÁLOVU DCERU ZA ŽENU

1. scéna

DOMA

(Lars spí na peci, když vcházejí diváci, občas se zavrtí a zafuní. Vejde matka.)

M: Dobrý poledne přeju, Larsi, spíš ještě?

(Lars se vzbudí, trochu se nadzvedne a zívá.)

M: Kdybys aspoň slez a s něčím mi pomoh!

(Lars ani muk.)

M: (chce nabrat vodu) I to je rána, není tu ani kapka. Hej Larsi, doběhni mi honem pro vodu, jinak nemůžu uvařit polívku!

L: Tak uvař něco jinýho.

M: Nezlob mě, Larsi, hned slez z té pece a uháněj pro vodu!

L: Nojo, vždyť já už jdu. (leží dál a nehýbá se)

M: (dopáleně) Já tě naučím, ty lenochu! (vezme vařečku a přetáhne ho)

L: (vykvikne, rychle seskočí, popadne kýbl a vyběhne ven)

M: A hleď se rychle vrátit! Ne abys mi někde usnul! (odejde)

2. scéna

PROSTRANSTVÍ PŘED ZÁMKEM, STUDNA

L: (chodí s kýblem, heká, funí, ..., občas se unaven posadí na kýbl, pak zase popojde)

P: (vyhlédne z okna, dá se do smíchu) Kampak, kampak, líný Larsi, snad ne do světa?

L: (unaveně) Kdepak do světa, pro vodu jdu. (sedí na kbelíku otočen zády k princezně, ani se nepodívá, kdo to mluví)

P: (laškuje) Tak si přece pospěš, líný Larsi, nebo ten tvůj kbelík zatím dostane nohy a bude tam dřív než ty!

L: (chvilí nic, jen dopáleně funí, po chvílce se zvedne a šourá se dál)

P: (bleskne jí nápad) Poslouchej, Larsi, už to mám! Pospěš si, ať máš brzo syna, ten pak bude nosit vodu za tebe.

L: (dopálí se a otočí, celý ale zkoprní a uchvácen otevře pusou, poněkud znejistí)

P: (dá se do smíchu) Zavři pusou, líný Larsi, nebo ti nastydne žaludek!

L: (vzpamatuje se, zastydí se a uhání pryč)

P: (mezitím zmizí)

L: (přijde ke studni, stojí tam a civí do ní) Přece se nebudu tolik ohýbat. Co kdyby se mi zatočila hlava a já žbluňknul do vody! Ještě abych se tak utopil. (otřese se) Kdepak, na to se musí jinak. (odepne si řemen, uváže na něj kbelík a spustí ho do studně, vytáhne ho s námahou, zírá, neboť v něm vytáhl i žábu)

Z: Pomoz mi, Larsi, nenech mne tu zahynout.

L: ~~Proč bych tě měl nechat zahynout? Jen si jdi, kam chceš,~~

L: Proč bych tě měl nechávat zahynout? Jen si jdi, kam chceš, já tě tu přece nedržím.

Ž: Musím se vrátit dolů, do studánky, kdybych skočila z té výšky, zabila bych se. Pomoz mi, Larsi, spusť mne tam ve vědru.

L: *(ulekne se vidiny práce)* Kdepak spustit dolů, jsem rád, že jsem jednou vytáhl ten těžkej kýbl ze studny. Však mne to taky tak unavilo, že bych už to podruhé ani nesved.

Ž: *(nasadí prosebný výraz)*

L: Kdepak, milá žabo, z toho nic nebude. Jestli nemůžeš sama do studně, tak si běhej po lese, však je tam žab habaděj.

Ž: Larsi, Larsičku,...

L: *(trochu polichocen)* No tak dobrá. *(spustí ji do studny)*

Ž: *(ze studny)* Jsi velký lenoch, Larsi, ale srdce máš dobré. Vždyť ty jsi pro mne dokonce pracoval. Takovou dobrotu je třeba po zásluze odměnit. Rekni jen, co by sis přál, a já tvé přání vyplním, ať je jakékoliv.

L: *(zamyslí se, hodí širák do trávy)* Jestli si tedy můžu přát, co chceš, tak ať se mi splní tolik přání, kolik stýbel trávy je přikryto pod mým kloboukem.

Ž: Stane se.

L: *(ještě chvíli kouká do studny, pak si lehne, přemítá)* To mám hlad. *(zavzdychá, ke kýbli)* Kdybys tak dostal nohy, abych se s tebou nemusel sám tahat!

N: *(kýbl dotane nohy, netrpělivě přešlapuje)*

L: Tak ono to kouzlo působí! Přál jsem si, aby měl kýbl nohy a má nohy. To bych si měl honem ještě něco přát. *(chvíli se namáhá, ale nic)* Ech co, doma se přemýšlí líp. *(chytí řemen)* Vijó!

L+N: *(pobíhají po jevišti, až přiběhnou k zámku)*

P: *(sotva vyhlédne, začne se smát)* No ne, líný Larsi, to se ti to jde, když tě kýbl sám táhne! Teď už ti chybí jen ten syn, aby tě ze zadu tlačil! Už si hled' pospíšit, ať ho máš co nejdřív!

L: *(dopálen)* Ty sama ať máš co nejdřív syna!

P: *(vypískne a zmizí)*

L+N: *(vymanévrují)*

3. scéna

ZÁMECKÁ MÍSTNOST

(Pláč. Po chvíli ztichne. Vejde služebník.)

S: Přichází Jeho Veličenstvo Hrindur První, král všeho Dánska, panovník na moři i na souši. Poklekněte! *(vchází král a královna)*

K: *(dává královně přednost ve dveřích)* Prosím, Naše nejdražší... *(ke služebníkovi)* Výborně, Náš přepilný služebník, moc pěkný titul - ten panovník na souši i na moři. To budeme muset zařadit do dvorního řádu. *(ozve se pláč, král ho zaslechne)*

K: *(ke královně)* Co je zase tohle? To je přeci z komnaty naší dcery, co tam ta holka dělá?

KA: Upokojte se, choti, to víte, naše dcera je veselá kopa a živé stvoření. Hned to zjistíme. Služebník! Zavolej jasnou

princeznu! *(oba usednou a vyčkávají)*
S: *(klepe na dveře)* Jasná princezno *(s patřičnou úctou)*, smím vstoupit?
P: Ne!!!
S: Ale no tak, Jasnosti, Jejich Veličenstva si Vás přejí vidět.
P: Já nikam nepůjdu.
S: *(už rozčíleně)* Ve jménu Jeho Milosti královské, Vám přikazuji, abyste otevřela! *(buší do dveří, po chvíli ke králi a královně)* Obávám se, Výsosti, že s ní nic nepořídím.
KA: *(jde ke dveřím)* Na to se musí jinak, kdo ví, co zase vyvedla, třeba má strach, že ji potrestáme.
K: No právě, kdo ví, co zase provedla! Už zase starosti! *(začne škytat)* Teď jsme z toho navíc dostali škytavku.
KA: *(u dveří, mirně)* Dcero má, otevři, nic se ti nestane, jestli máš starost, svěř se mi.
P: *(plačtivě)* Když ... No tak dobře. *(vpustí královnu, chvíli se neděje nic)*
K: *(je netrpělivý, stále škytá)* Co tam ty ženské zase mají? Jistě cosi kují za Našimi zády. Ta škytavka je nestvůrně dotěrná.
S: Vaše Veličenstvo, ...
K: Teď nás neotravuj. Nevidíš? Máme starosti. *(netrpělivě přechází, občas špízuje u dveří)*
KA: *(vyjde, vezme si krále stranou)*
K: Tak copak se děje? Co jse tam tak dlouho vyváděly?
KA: Slibte mi, že když Vám to prozradím, nebudete se zlobit.
K: Jak máme vědět, že se nebudeme zlobit, když nevíme, o co jde!
KA: Ale no tak, co je na tom těžkého.
K: Nuže dobrá, nebudeme se zlobit.
KA: *(cosi králi pošeptá do ucha)*
K: Syna?? *(chvíle ticha)* Ale no tak, co je to za hloupost, ještě nejsme tak starý, aby bylo možno považovat Nás za slepého.
KA: Mně se to také zdá podivné, ale ona to tak tvrdí.
K: Tak dost. *(vtrhne do princezniny komnaty a vytáhne ji ven i s dítětem)* Tak povídej, copak je tohle?
P: *(plačtivě)* Můj syn.
K: Já z té holky zešílím. *(začne zase škytat)*
KA: Slibil jste, že se nebudete zlobit.
K: To ale neznamená, že se nemůžeme rozčilit.
S: *(ke králi)* S dovolením, Výsosti, znám velice dobrý ...
K: Rekli jsme, abys Nás neobtěžoval!
S: ... lék proti škytavce.
K: Opravdu? Sem s ním!
S: Zde se prosím posaďte a pozoruje špičku této jehly.
K: *(posadí se, zklidní se a upřeně pozoruje jehlu)*
KA: *(k princezně)* Tak mi konečně pověz, co se vlastně stalo.
P: Já nevím. Najednou jsem měla tohohle syna.
KA: No dobře, ale přece ... *(gesto kolem břicha)*
P: *(krčí rameny)*
KA: Dobrá, upokoj se, nějak to vyřešíme.
K: *(radostně vykřikne)* Ono to funguje! Už něškytáme!
S: Vidíte, Vaše Výsosti, já to říkal.
K: *(ke královně)* Naše drahá, jsme opět zdraví.

KA: To je výborné. Choti, přijmeme to dítě?
K: Jaké dítě? Aha, ale vždyť jeho původ je nanejvíš nejasný a pravděpodobně i neurozený.
KA: Na tom pro jednu nesejde. Zachovejme se velkoryse.
K: Dobrá, nechť je tedy Naším vnukem! Služebníku!
S: Ano, pane?
K: Budiž mu chůvou!
S: Zajisté, Výsosti. *(ukloní se)*
(všichni odejdou)

4. scéna NÁDVORÍ ZÁMKU

(Vbíhá princ s ďábelským chechtotem. Za ním služebník v čepci a zástěře a kuchařka.)

S: Stůj, uličníku! Musíme ho chytit! *(nadběhne mu oba ho společně chytí, služebník si odepne pásek a chce prince vyplatit)*

PR: *(občas na ně vyplazuje jazyk a šklebí se)*
(vejde král a královna)

K: Ale, ale, copak to vidíme?

S: Ehm, právě jsem Jeho Jasnoti ukazoval pásek. Je to vzácná práce, Milosti, z oslí kůže.

K: To nám vykládej, ty podšívko, co se to tu děje?

KU: Ten uličník mi v kuchyni rozbil všechny vejce. Takový škody ...

K: To jsi ho pěkně hlídal, Náš milý služebníku. Jak tě tak už nějakou dobu pozorujeme, dostáváme pocit, že na Našeho jasného vnuka poněkud nestačíš.

S: Ale já se opravdu snažím, Milosti, lepší chůvu by jste nenašel.

KU: *(horlivě přisvědčuje)*

KA: Chůvu možná ne, ale náš vnuk potřebuje otce, to je jasné.

S: Ó, zajisté, Vaše Veličenstvo, správná úvaha. Přiznávám, že chůvu i otce najednou poněkud nezvládám.

K: Hle, v Naší hlavě se zrodil dokonalý nápad! Anžto otec Našeho nejjasnějšího vnuka jest neznámý, uspořádáme velkou, celozemskou akci. Sezveme na zámek všechny muže z království, a komu princ podá zlaté jablíčko, ten dostane princeznu za ženu. A basta!

KA: Ale muži, mně se to nezdá. Co je to za nápady, co když princ vybere nějakého budižkničemu, který uvede království ve zmátek?

K: Jednou jsme se rozhodli a basta. Služebníku! Dej rozhlásit, ať se do týdne shromáždí na Našem zámku všichni muži z celého království. Malý princ z nich vybere sobě otce a Naší dceři manžela.

S: Ano, Vaše Veličenstvo, již spěchám. *(ukloní se)*

(Všichni odejdou. Na scénu přijde bubeník, bubnuje a čte z listu.)

B: Slyšte, slyšte! Všemu lidu na vědomost se dává, že Jeho Milost královská Hrindur První, všeho Dánska vždy rozmnožitel, vyhláší: Na královský zámek ať se do jednoho týdne dostaví

všichni muži království, staří i mladí, tlustí i tenčí, obutí i bosí. Komu z nich podá malý princ zlaté jablíčko, ten dostane za ženu královu dceru. (pomlka) Tak jsem to zvládl. A teď honem, ať tu slávu nezmeškám. (odejde)
(Nastane ruch. Začínají se trousit muži a postávají na jevišti. Dohadují se. Vejde bubeník a dělá pořádek - slovy i ručně. Vejde služebník.)

S: Poklekněte, přichází Jeho Veličenstvo Hrindur První, král všeho Dánska, pán na moři i na souši.
(Všichni pokleknou, vchází král, královna, princezna a princ. Posadí se.)

K: Nuže, můžeme začít.

(zadním vchodem vchází matka a Lars)

M: Tak si pospěš, ty lenochu, ještě to zmeškáš! No tak. (volá) Počkejte chvíli tuhle na Larse.

S: Ještě přichází líný Lars, Veličenstvo.

K: No dobrá, počkejte. Až tu bude i ten lenoch, budeme mít jistotu, že už nikdo nechybí.

(bubeník zařadí Larse)

K: Nuže, vypusťte prince!

(princ se proplétá mezi řadami a po chvíli zamíří k Larsovi, dá mu jablíčko a táhne ho před trůn)

K: (k princovi) Cože? Cos to vyvedl, darebáku!

KA: Já to říkala, já to říkala!

(všeobecné zděšení, muži reptají - Proč zrovna ten lenoch? spod.)

P: Proč právě Lars? Já ho nechci!

K: (vzpamatuje se, zjedná klid) Co se stalo, stalo se, a nemůže se odestát, královské slovo se nebere zpět. Že však je hanbou pro krále, aby živil na svém dvoře takového lenocha, půjdete Něm z očí, ať už o vás nikdy nic neslyšíme! Teď vás necháme oddat a pak dostanete člun a hybaj z Dánska pryč. A basta! (všichni se rozejdou)

5. scéna NA MOŘI

(Lars, princezna a princ plují na lodi. Lars se spokojeně rozvaluje na zádi, princ spí, princezna řídí loď, bojuje s nečasem.)

PR: (probudí se) Mami, já mám hlad.

P: Vem si tohle!

PR: Tohle nechci.

P: Jenže nic jiného už nemáme.

PR: Já chci něco k jídlu! (otravuje)

P: (rozčileně ho umlčí, pak se rozpláče) Všude je jenom voda, vždyť tady umřeme! Larsi, Larsi, co budeme dělat?

L: (nereaguje)

P: No tak, Larsi, řekni už přece něco.

L: Co bych měl říkat? Nemůžu říct nic jiného, než že bych si moc přál, abysme už konečně dorazili do nějaký země.

(všichni sebou cuknou, heknou, neboť loď se zastavila)

PR: Sláva, ostrov! (odběhne kousek dál, najde lasturu a prohlíží si jí)

P: (*zírá, pro sebe*) No ne, jsme na ostově. Jenom co to vyslovil ... (*k Larsovi*) Jak je to s těmi tvými přáními?
 L: (*téměř nereaguje*)
 P: Co kdybys si ještě něco přál? Třeba ... (*zamyslí se*) ... abys už nebyl takový lenoch!
 L: Ale, k čemu by to bylo?
 P: Ještě se ptej, podívej se na sebe. To si říkáš muž? Věčně jenom ležíš a já abych za tebe všechno odřela!
 L: (*zabručí*)
 P: Viš, jaká by to byla krása, kdyby z tebe byl opravdový muž? Všichni by tě obdivovali. A já bych tě měla tak ráda!
 L: Ale mě se nechce ...
 P: Vždyť to přece není žádná práce. Opakuj po mně: Ať je hned ze mne opravdový muž ...
 L: (*nejdřív jenom mručí*)
 P: No tak! (*zatřepe s ním*)
 L: Ať je hned ze mně opravdový muž ...
 P: ... aby se za mě princezna nikdy nemusela stydět!
 L: ... aby se za mě princezna nikdy nemusela stydět!
 (*LUP! BUM! PRÁSK!*)
 L: (*vyskočí, pobíhá, chytá se za hlavu, vykřikuje, nakonec se zastaví*) U všech všudy, byl jsem to ale lenoch! Má nebohá princezna, jak jsi se mnou musela trpět! Počkej chvílku. (*najde někde kytku a dá ji princezně*) To se teď musí všechno napravit! Tady ať stojí zámek se zlatými střechami. (*oba žasnou a rozhlížejí se*) To všechno teď bude patřit Vám, má nejdražší ... Ale teď vzhůru do zámku, jste již jistě unavena. (*odejdou*)

6. scéna ZÁMECKÁ MÍSTNOST

(*Král je rozmrzelý, polehává, zabalen v houni, vrtí se, vzdychá. Postupně přicházejí Výčitky.*)
 V1: (*posměšně*) Tak to vidíš, králi, takhle to dopadlo. To proto, že jsi pořád takový zbrklý. To je pořád samé "basta, basta", jen když je po tvém ...
 V2: (*tvrdě*) Jestlipak víš, proč je ti tak bidně? To proto, žes je vyhnal! To jsi král? Vlastní dceru vyhnat!
 V3: (*ironicky*) Panovník na souši i na moři, král všeho Dánska ... Všude si nechává udělovat pocty, ale dělá jenom hloupostí. Jenže přízná si to? Kdepak ... Snad aby jeho ješitnost neutrpěla! Máš rád jenom sám sebe.
 V1+V2+V3: (*všechny se na něj vrhnou s chechotem*) Král všeho Dánska ... Nikoho nemáš rád ... Vlastní dceru jsi vyhnal ...
 K: (*uhýbá, brání se, nakonec přivolá služebníka, ten přiběhne a Výčitky rozežene*)
 S: Fuj, to byly ale obludy!
 K: Taky že Nám daly! Služebníku, pověz Nám, trápí tě někdy svědomí?
 S: (*ošívá se*) No, tak - otázka na tělo - ale zkrátka, samozřejmě.
 K: Nás trápí moc, je nám z toho zle a smutno, asi jsme neměli Naši dceru vyhánět. Služebníku? Nám je to líto, co máme

dělat?

S: To je těžká věc. Kdo ví, kam Její Jasnost princeznu už moře zaneslo! Ale víte co? Odpusťte jí a dejte ji hledat.

K: Ano, ano, odpustíme Naší dceři ... Hm, to ale budeme muset odpustit i tomu lenochovi.

S: Tomu asi také.

K: To se Nám věru příliš nechce, ale budiž. Odpustíme i jemu. A teď honem, vyšlete lodě na všechny strany a dejte je honem hledat.

S: Ano, Výsosti. Počkat, dovolte, Veličenstvo, málem bych zapomněl, čeká tu jakási rybářka. Prý má pro vás důležitou zprávu. Mám ji uvést?

K: No dobrá, ale rychle, nechceme se teď zdržovat hloupostmi.
(služebník uvede rybářku, a vejde a pokloní se)

K: No prosím, mluv, osobo. Povídej a vyprávěj.

R: Totiž, Milosti, dějou se vám divný věci, tuze divný. Celý moře je najednou divný, zmizely skoro všechny ryby, a můj muž, jako rybář, povídá jednou: Ty ryby jsou jako splašený. Musím zjistit, co se to děje. A vyplul daleko na moře. No, pak se vrátil, voči navrch hlavy, a povídá, že tam v moři, prej z čista jasna vyrost ostrov a na něm zámek se zlatejma střechama, a jak se to zlato blejská, všechny ryby tam plujou a vokukujou to. Já vám nevím, ale esli to není nějaký cizí král, kterej chce naši zemi uchvátit.

K: Je to pravda, služebníku?

S: Ano, povídá se to, jsou toho plně ulice.

K: To vypadá podivně. A nebezpečně. *(povstane)* Naše království je v ohrožení. Že však Dánsko sluje pověstí statečných mužů a odvážných válečníků, nedáme se. Služebníku, dej okamžitě svolat vojsko. Všichni muži ať jdou do zbraně a shromáždí se zde. *(odejdou)*

(Nastane ruch, vejde bubeník, bubnuje. Občas se otevřou dveře a služebník jimi vstřčí nějakého nešťastníka. Když jsou všichni shromáždění, služebník vytáhne i vypravěče. Nakonec vejde král.)

S: Vše je připraveno, Výsosti.

K: Nuže, kupředu. Za Dánsko!

S: Za Dánsko a za krále! Hybaj, rychle. *(pobízi vojsko)*
(v těsném zástupu a za volání všichni odejdou)

7. scéna

OSTROV

(Král s vojskem se shromáždí v zadním vchodu. Vejde Lars s princeznou.)

L: Vida, ke břehu připlouvá nějaká loď. Kdo to k nám asi přichází?

P: Vypadají divoce, lesknou se jim zbraně.

L: Opravdu. Jděte se raději skrýt, má drahá. Já už si to s nimi vyřídím.

P: Úplně sám? Nebojíte se?

L: Cha, já? Kdepak! *(trochu se naperuje)*
(začnou se ozývat rozkazy)

B: Přirazit! Vylodit! Na ostrov vpřed!

(Vojáci jdou do útoku, král s nimi. Když jsou dostatečně blízko, Lars promluví.)

L: Ať jim všem hned zdřevění nohy!

(Vojáci nemohou pohnout nohama, kroutí se, volají a nadávají.)

K: Co je to za vtipy? Okamžitě nás odčaruj!

L: (jenom se směje)

K: Kdo vlastně jsi?

L: Jsem Lars, pán tohoto ostrova.

K: Cože, ten lenoch? To ti tak uvěřím!

L: Je to tak, Vaše Veličenstvo. (přivolá princeznu) A zde je i má žena.

K: Dcero! To je ovšem nedorozumění, politování hodná mýlka! (k vojákům) Odhodte zbraně! A tebe, Larsi, snažně prosíme, odčaruj Nás, neboť již dávno jsme Vám odpustili a dychtíme se s Vámi opět šťastně shledat.

L: Opravdu? Tak dobrá, ať se hýbou.

(vítají se)

P: Larsi, co kdyby sis teď přál něco pěkného, když všechno tak dobře dopadlo?

L: No, myslím, že když už to všechno takhle dopadá, bude asi nejlepší skončit. Takže já si přeju, ať už je konec a mi všichni můžeme jít šťastně a v klidu domů.

- KONEC -